

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.4.2.2024

**Pan
Krzysztof Żuk
Prezydent
Miasta Lublin**

Plac Króla Władysława Łokietka 1
20-109 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.159.2024 Zespołu Orzekającego Komisji
Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 2 października 2024 r.

Kontrola nr P/24/071 Bezpieczeństwo zakładów, obiektów i urządzeń o istotnym znaczeniu dla
funkcjonowania aglomeracji miejskich w województwie lubelskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Lublin, 20-109 Lublin, pl. Króla Władysława Łokietka 1 (dalej: UM lub Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin od 2010 r. (dalej: Prezydent).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania jednostki na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego w aglomeracjach miejskich. 2. Przygotowanie na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem zakładów, obiektów lub urządzeń istotnych dla funkcjonowania aglomeracji miejskiej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024, (do 28 czerwca), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Katarzyna Zglińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/58/2024 z 25 marca 2024 r. 2. Agnieszka Kulik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/86/2024 z 5 czerwca 2024 r. (akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Urząd Miasta podejmował niewystarczające działania w celu ochrony infrastruktury służącej zbiorowemu zaopatrzeniu mieszkańców Miasta Lublin (dalej: Miasto) w wodę, energię ciepłą i oczyszczanie ścieków. Urząd był przygotowany organizacyjnie do podejmowania działań w sytuacji kryzysu wywołanego nieuprawnioną ingerencją w infrastrukturę krytyczną służącą zbiorowemu zaopatrzeniu mieszkańców w wodę, energię ciepłą i oczyszczanie ścieków, jako że zadania w tym zakresie zostały przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym, pomimo braku ich wskazania w części zakresów obowiązków pracowników. *Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Lublin*³ nie spełniały wymogów art. 19 ust. 5 pkt 1 i 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2021 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴. W UM nie analizowano jednak, a w konsekwencji nie oceniano, występujących i potencjalnych zagrożeń związanych z nieuprawnioną ingerencją w stosunku do zakładów, obiektów i urządzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta oraz nie dokonywano kontroli realizacji zadań obronnych dotyczących ochrony ludności i majątku przed skutkami oddziaływań kryzysowych,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Przyjęty uchwałami Rady Miasta Lublin nr.: 648/XX/2020 z 26 czerwca 2020 r. oraz 976/XXII/2021 z 9 września 2021 r. (w części nieważny, zgodnie z rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Lubelskiego nr PN-II.4131.291.2021 z 15 października 2021 r., tj. w części obejmującej § 4 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu „REGON”, § 6 ust. 2 oraz § 9 ust. 2 załącznika do uchwały), dalej: regulamin WŚ.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 757 (dalej: ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu).

przewidzianych w regulacjach wewnętrznych, szczególnie w związku z toczącą się wojną na Ukrainie.

Urząd nie był w pełni przygotowany na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem zakładów, obiektów lub urządzeń istotnych dla funkcjonowania aglomeracji miejskiej. Procedura informowania ludności, określająca zasady przekazywania informacji o sytuacjach kryzysowych została opracowana. W UM nie dokonano jednak wymaganej aktualizacji projektu *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Lublin na lata 2019-2033*⁵, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁶ oraz nie sporządzono dokumentów dotyczących zasad szacowania potrzeb w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem zaopatrzenia ludności w wodę w sytuacji zakłócenia normalnych dostaw z powodu nieuprawnionej ingerencji w infrastrukturę, do czego UM był zobowiązany na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁷.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania jednostki na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego w aglomeracjach miejskich.

Opis stanu faktycznego

1.1. W strukturze organizacyjnej UM obowiązującej w latach 2021-2024 (do 28 czerwca) zadania związane z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych przypisane zostały komórce organizacyjnej Urzędu oraz konkretnym pracownikom. W Regulaminie Organizacyjnym UM Lublin⁹ (dalej: RO) wskazano Wydział Ochrony Środowiska (dalej: WOŚ) jako właściwy do ww. zadań. Do pracowników tego wydziału należało m.in.:

- wydawanie zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków oraz kontrola podmiotów prowadzących tę działalność;
- prowadzenie postępowań dotyczących udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta;
- prowadzenie ewidencji udzielonych i cofniętych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta;
- prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych;
- przyjmowanie zgłoszeń eksploatacji i prowadzenia ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- koordynacja zadań wykonywanych w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych dla aglomeracji Lublin;

⁵ Dalej: założenia do planu zaopatrzenia.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 266, ze zm. (dalej: Prawo energetyczne).

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 122 (dalej: ustawa o zarządzaniu kryzysowym).

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 32/12/2018 Prezydenta Miasta Lublin z 21 grudnia 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Lublin, ze zm.

- przygotowywanie informacji o środowisku z zakresu gospodarki wodno-ściekowej;
- współpraca ze Strażą Miejską w zakresie realizacji zadań dotyczących ochrony powietrza i gospodarki wodno-ściekowej.

(akta kontroli str. 6-32, 211, 329, 335)

W strukturze organizacyjnej UM funkcjonował Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego¹⁰ (dalej: WBMiZK), do zadań którego należało m.in.:

- przewidywanie i przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i technicznym, przygotowywanie i realizacja programów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców oraz zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia ludzi;
- planowanie i realizacja przygotowań z zakresu obronności państwa zapewniających jego funkcjonowanie w razie zagrożenia bezpieczeństwa i w czasie wojny wykonywanych przez komórki organizacyjne, stanowiska pracy w departamentach i jednostki organizacyjne oraz przedsiębiorców wykonujących zadania obronne, dla których Prezydent jest organem założycielskim;
- ochrona przeciwpożarowa, działania ratownicze i porządkowo-ochronne mające na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska w budynkach, obiektach oraz na terenach należących do Miasta;
- koordynowanie i kierowanie działalnością w zakresie przygotowywania i realizacji przedsięwzięć Obrony Cywilnej (dalej: OC);
- koordynowanie i kierowanie działalnością w zakresie planowania i realizacji przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego.

(akta kontroli str. 4-5, 33-38 - plik 34)

1.2. W latach 2021-2024 (do 28 czerwca) zadania dotyczące zaopatrzenia w wodę, energię ciepłą oraz usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych realizowane były przez:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. (dalej: MPWiK) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, które zaopatrywało 99,5% mieszkańców Miasta oraz przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Wólka Sp. z o.o. (dalej: PGK), świadczące te usługi na rzecz niespełna 0,5% mieszkańców Lublina;
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. (dalej: LPEC) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w energię ciepłą¹¹, które zaopatrywało około 75% mieszkańców Miasta oraz przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. (dalej: PSG);
- MPWiK w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych poprzez sieć kanalizacyjną, które świadczyło usługi dla prawie 100% mieszkańców Miasta¹².

(akta kontroli str. 39-41, 45-46)

¹⁰ W Departamencie Prezydenta.

¹¹ Brak danych w tym zakresie dotyczących 2024 r.

¹² W latach 2021-2023 z usług korzystało od 96% do 98,5% mieszkańców zameldowanych w granicach Miasta. Brak danych w tym zakresie dotyczących 2024 r.

MPWiK powierzono zadanie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków decyzją Zarządu¹³, a następnie Prezydenta Miasta Lublin¹⁴ na obszarze Miasta oraz gmin: Głusk, Konopnica i Jastków - przy granicy z Miastem Lublin. Spółka posiadała niezbędne pozwolenia wodnoprawne do wykonywania tych zadań.

LPEC posiadał koncesję¹⁵ na przesyłanie i dystrybucję ciepła wydaną do 31 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 183-190, 482-504)

1.3. Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym w UM sporządzono *Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego* (dalej: MPZK lub Plan), który podlegał systematycznej aktualizacji zgodnie z art. 5 ust. 3 tej ustawy. Na podstawie zarządzenia nr 118 Wojewody Lubelskiego z 20 kwietnia 2023 r. w sprawie aktualizacji Powiatowych/Miejskich Planów Zarządzania Kryzysowego dokonano aktualizacji Planu poprzez opracowanie modułów zadaniowych określających sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych. Według MPZK do głównych zadań Prezydenta należało kierowanie i koordynowanie działaniami organów administracji publicznej funkcjonujących na terenie miasta w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, ich mienia i środowiska.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 1, 3, 8-11, 13-28, 33, 40, 541-544)

W MPZK wskazano zagrożenie związane z zakłóceniami w funkcjonowaniu systemu elektroenergetycznego. Zdefiniowano przyczyny i typy możliwych do wystąpienia awarii sieci elektroenergetycznych (systemowa, sieciowa rozległa awaria zasilania „blackout”¹⁶, deficyt mocy). Wskazano, że do głównych czynników powodujących awarie należą m.in. uszkodzenia mechaniczne sieci, awarie systemów informatycznych sterujących przepływem energii, uszkodzenia wywołane ekstremalnymi warunkami pogodowymi, zamierzone lub niezamierzone działanie człowieka. Przedstawiono również skutki zagrożenia dla ludności, środowiska oraz gospodarki, w tym mienia i infrastruktury (np. zakłócenia w funkcjonowaniu urządzeń hydrotechnicznych i infrastruktury komunalnej, takiej jak przepompownie ścieków, wody pitnej oraz uzdatniania wody). Określono sposoby reagowania na wypadek zakłócenia funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, m.in. monitoring sieci przemysłowych i okresowe przeglądy instalacji, uruchomienie zawartych w Planie procedur reagowania kryzysowego. Wskazano także, że w przypadku wystąpienia zakłóceń w dostawach energii elektrycznej mieszkańcy powinni postępować zgodnie z wytycznymi zawartymi w poradnikach wydawanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa oraz na stronach internetowych (np. portal Bezpieczni Razem).

¹³ Decyzja GK.4.2.2.7033/I/2002 z 15 lipca 2002 r. Po wejściu w życie ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. z 2002 r. Nr 113 poz. 984) Zarząd Miasta został zastąpiony przez wybieranego w wyborach bezpośrednich Prezydenta Miasta.

¹⁴ Decyzja (zmieniająca) z 15 stycznia 2021 r. wydana na podstawie art. 104 oraz art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.) w związku z art. 3 ust. 2 pkt 2, art. 16 ust. 1 oraz art. 18 pkt 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028). Zezwolenie obowiązywało od 1 października 2002 r. i udzielone zostało na czas nieoznaczony.

¹⁵ Nr PCC/32A/166/U/1/2/99/PK, ze zm.

¹⁶ Według MPZK: Rozległa awaria zasilania „blackout” – utrata napięcia w sieci elektroenergetycznej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (dalej: KSE) na znacznym obszarze w wyniku wystąpienia sekwencji kilku losowych zdarzeń (awarie sieciowe, wyłączenia elektrowni, ekstremalne warunki atmosferyczne, atak terrorystyczny), powodujących przekroczenie krytycznych wartości podstawowych parametrów technicznych pracy KSE (częstotliwość, napięcie) i skutkujących automatycznym odłączeniem się od sieci elektroenergetycznej KSE elektrowni systemowych przyłączonych na tym obszarze.

W MPZK określono zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w formie siatki bezpieczeństwa¹⁷, z uwzględnieniem czterech etapów działania tj. zapobiegania, przygotowania, reagowania, odbudowy. Dyrektorowi Oddziału Lublin PGE¹⁸ Dystrybucja S.A. jako podmiotowi wiodącemu przypisano zadania m.in.:

- utrzymania zdolności urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w energię elektryczną;
- eksploatacji, konserwacji i remontów sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami elektroenergetycznymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu elektroenergetycznego;
- opracowania planów działania na wypadek zagrożenia wystąpienia awarii o znacznych rozmiarach w systemie elektroenergetycznym oraz odbudowy tego systemu po ustąpieniu awarii;
- analizy zagrożeń dla systemów elektroenergetycznych;
- podejmowania działań przez służby energetyczne, mających na celu usunięcie przyczyny braku dostaw energii oraz odbudowę i przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemu;
- uruchomienie działań zawartych w planach reagowania na wypadek wystąpienia awarii o znacznych rozmiarach w systemie elektroenergetycznym.

Do zadań Prezydenta jako podmiotu wspomagającego należało m.in. koordynowanie działań podejmowanych w ramach monitorowania zagrożenia na terenie miasta, planowania na wypadek jego wystąpienia, usuwania skutków oraz odbudowy. Ponadto w kompetencjach Prezydenta było także powołanie Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (dalej: MZZK), uruchomienie procedur reagowania zawartych w MPZK, wnioskowanie o uruchomienie środków z rezerwy celowej na przeciwdziałanie skutkom zaistniałego zagrożenia oraz ocena strat i szkód spowodowanych zakłóceniami w dostawach energii elektrycznej.

Zadania i obowiązki przypisane zostały także innym podmiotom wspomagającym, m.in.: Dyrektorowi WBMiZK, Komendantowi Miejskiemu Policji, Komendantowi Miejskiemu Państwowej Straży Pożarnej, Komendantowi Straży Miejskiej, Dyrektorowi Zarządu Transportu Miejskiego, Dyrektorowi Wydziału Informatyki i Telekomunikacji UM, Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego Miasta Lublin oraz Rzecznikowi Prasowemu Prezydenta Miasta.

W Planie zawarto procedurę działania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (dalej: MCZK) w przypadku wystąpienia awarii systemów energetycznych. Określono sposób postępowania polegający m.in. na:

- monitorowaniu sprawności funkcjonowania administracji samorządowej, służb, straży i inspekcji oraz ludności z punktu widzenia awarii systemów energetycznych;
- powiadomieniu służb ratowniczych i Straży Miejskiej o zaistniałej sytuacji;
- sprawdzeniu źródeł i obszaru zagrożenia oraz stałej wymianie informacji z operatorami energetycznymi i z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- zwołaniu posiedzenia MZZK;
- podjęciu decyzji o wnioskowanie do Wojewody o wsparcie wojska;
- informowaniu za pośrednictwem środków masowego przekazu mieszkańców o zaistniałym zdarzeniu, z wykorzystaniem radiowozów Policji i Straży Miejskiej;
- uruchomieniu punktu informacyjnego dla ludności;

¹⁷ Tj. zestawienie potencjalnych zagrożeń ze wskazaniem podmiotu wiodącego przy ich usuwaniu oraz podmiotów współpracujących.

¹⁸ Polska Grupa Energetyczna.

- nadzorowaniu realizacji zadań przez operatorów energetycznych, zawartych w wewnętrznych planach działania w sytuacji poważnej awarii;
- wdrożenie specjalnych działań Policji oraz Straży Miejskiej;
- monitorowaniu realizacji zadań oraz stałej analizie potrzeb i zasobów.

Procedura określała także działania Policji w przypadku wystąpienia awarii systemów energetycznych.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 3, 33)

Zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym w UM Lublin utworzono rezerwę na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości nie mniejszej niż 0,5% wydatków budżetu miasta pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu. Wynosiła ona 6550 tys. zł w 2021 r., 6100 tys. zł w 2022 r., 5865 tys. zł w 2023 r. i 6900 tys. zł w 2024 r.

(akta kontroli str. 170-174)

1.4. W uchwalonym przez Radę Miasta Lublin (dalej: RM) regulaminie WŚ na MPWiK nałożono m.in. obowiązek informowania odbiorców usług w sposób zwyczajowo przyjęty o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody oraz przewidywanym obniżeniu jej jakości albo zakłóceniach w realizacji usług zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, co najmniej na dwa dni przed planowanym terminem. Wrazie przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin przedsiębiorstwo było zobowiązane zapewnić zastępczy punkt poboru wody i poinformować odbiorców usług o jego lokalizacji i warunkach korzystania. Do podmiotu tego należało także zawiadomienie Prezydenta i Powiatowego Inspektora Sanitarnego o odcięciu dostawy wody lub zamknięciu przyłącza kanalizacyjnego.

Regulaminy WŚ z 2020 r. i z 2021 r. nie zawierały jednak elementów wskazanych w art. 19 ust. 5 pkt 1 i 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w zakresie: wskazania parametrów dotyczących jakości przekazywanej wody i odbieranych ścieków oraz określenia działań w sytuacji, gdy dojdzie do niedotrzymania ciągłości usług lub obniżenia ich jakości w sytuacji nieplanowanej przerwy trwającej do 12 godzin. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 202-312)

W MPZK wskazano na zagrożenia związane z naruszeniem bezpieczeństwa ważnej dla miasta infrastruktury, dotyczące m.in. zakłóceń w systemie wodno-kanalizacyjnym oraz w dostawach energii cieplnej. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o zarządzaniu kryzysowym, dokonano charakterystyki tych zagrożeń i ustalono metodologię oceny ryzyka jego wystąpienia. Przedstawiono również zagrożenia związane z zakłóceniami w dostawach energii cieplnej. Wskazano główne czynniki powodujące awarie, tj. uszkodzenia mechaniczne, wywołane najczęściej warunkami pogodowymi; awarie sterujących systemów informatycznych; zamierzone lub niezamierzone działanie człowieka. Dokonano charakterystyki zagrożeń na terenie miasta i określono skutki zagrożenia dla ludności (np. spadek temperatury w ogrzewanych pomieszczeniach, instytucjach), gospodarki, w tym mienia i infrastruktury (np. przerwy w pracy zakładów produkcyjnych, placówek publicznych) oraz dla środowiska.

Wśród zakłóceń w systemie wodno-kanalizacyjnym wyszczególniono m.in. awarię zasilania w wodę spowodowaną uszkodzeniami mechanicznymi magistrali doprowadzających wodę przydatną do spożycia dla ludzi z zakładów produkcji wody do sieci wodociągowej Miasta, skażenie biologiczne lub chemiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, awarię instalacji odprowadzających ścieki komunalne i przemysłowe, atak o charakterze terrorystycznym przy użyciu środków

biologicznych i chemicznych. Określono także skutki wystąpienia zagrożenia dla ludności oraz gospodarki, w tym mienia i środowiska. MPWiK, jako podmiotowi wodzącemu w zakresie obsługi systemu wodno-kanalizacyjnego przypisano zadania polegające m.in. na: ocenie stanu bezpieczeństwa infrastruktury wchodzącej w skład systemów lub obiektów, poprzez analizowanie stanu technicznego sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej; opracowaniu planu postępowania na wypadek wystąpienia zakłóceń w systemie wodno-kanalizacyjnym; prowadzeniu działań naprawczych w rejonach wystąpienia zakłóceń; usuwaniu awarii; zastąpieniu źródła będącego w awarii, źródłem rezerwowym.

Do Prezydenta (jako podmiotu wspomagającego) należało m.in. kierowanie działaniami podejmowanymi przez uczestników zarządzania kryzysowego w ramach planowania na wypadek wystąpienia zagrożenia na terenie miasta oraz koordynowanie działań podejmowanych przez ww. uczestników w zakresie monitorowania zagrożenia, reagowania na wypadek jego wystąpienia, a także usuwania skutków. Dyrektorowi WBMiZK przypisano m.in. analizę i ocenę możliwych skutków wystąpienia zagrożenia na terenie miasta; prowadzenie ewidencji podmiotów i baz danych z zakresu zarządzania kryzysowego; uzgadnianie z podmiotami wspierającymi zakresu i sposobu wykonania zadań; zapewnienie działania systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania ludności.

W MPZK przypisano także zadania i obowiązki Prezesowi LPEC, Prezydentowi oraz innym uczestnikom zarządzania kryzysowego, w tym Dyrektorowi WBMiZK. Do Prezesa LPEC (jako podmiotu wodzącego) należała m.in. ocena stanu bezpieczeństwa infrastruktury wchodzącej w skład systemów lub obiektów, opracowanie planu postępowania na wypadek zakłócenia w dostawach energii cieplnej, uzgodnienie z podmiotami wspierającymi działania z zakresu i sposobu wykonywania zadań, zastąpienie źródła będącego w awarii źródłem rezerwowym, usunięcie awarii sieci ciepłowniczej, wprowadzenie zasilania awaryjnego.

Prezydentowi przypisano zadania: kierowania działaniami podejmowanymi przez uczestników zarządzania kryzysowego w ramach planowania na wypadek wystąpienia zagrożenia na terenie miasta oraz koordynowania działań podejmowanych przez ww. uczestników w zakresie monitorowania zagrożenia, reagowania na wypadek jego wystąpienia, a także usuwania jego skutków. Do Prezydenta należało powołanie MZZK i zwoływanie jego posiedzeń, uruchomienie procedur reagowania zawartych w MPZK. Dyrektorowi WBMiZK przypisano analizę i ocenę możliwych skutków wystąpienia zagrożenia; uzgodnienie z podmiotami wspierającymi zakresu i sposobu wykonania zadań; zapewnienie działania systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania ludności na terenie miasta; współpracę i współdziałanie z instytucjami, strażami i inspekcjami w zakresie swojej kompetencji w trakcie prowadzenia działań przez odpowiednie służby czy strażę na terenie miasta.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 3, 33)

W opracowanym przez Dyrektora WBMiZK *Wieloletnim planie działania w zakresie OC Miasta Lublin na lata 2021-2025*, zatwierdzonym zarządzeniem nr 51/10/2020 Prezydenta z 14 października 2020 r.¹⁹, zaplanowano zadanie polegające m.in. na organizowaniu zaopatrzenia w wodę pitną ludności i zakładów przemysłu spożywczego oraz w wodę do urządzeń specjalnych i celów przeciwpożarowych. Jako realizujący to zadanie wskazany został Dyrektor WBMiZK oraz Prezes MPWiK.

(akta kontroli str. 67-73)

¹⁹ W sprawie Wieloletniego planu działania w zakresie OC miasta Lublin na lata 2021-2025.

Dyrektor WKiNW, poinformował, że w latach 2021-2022 (do 22 kwietnia) zadania OC w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, w tym zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urzędów specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych, realizowane były przede wszystkim na podstawie § 3 pkt 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 25 czerwca 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów OC województw, powiatów, gmin i zarządów Prezydenta²⁰. Na podstawie zarządzenia Prezydenta nr 122/3/2012 z 30 marca 2012 r. w sprawie opracowania Planu OC Miasta Lublin, do MPWiK przesłano wyciąg zadań obejmujący m.in. zapewnienie ochrony ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem, doraźne przywracanie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej. Na podstawie otrzymanych zadań MPWiK opracowało Karty Realizacji Zadań OC, które zostały zatwierdzone z upoważnienia Prezydenta przez Dyrektora WBMiZK.

(akta kontroli str. 39-44, 59-158)

MPWiK posiadało opracowane 27 marca 2024 r. scenariusze działania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w ramach funkcjonowania Planu zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców miasta Lublin oraz odprowadzania ścieków w sytuacjach kryzysowych²¹, tj.:

- Plan działania na wypadek wystąpienia „Blackoutu”;
- Plan działania na wypadek wyłączenia kluczowych magistral wodociągowych;
- Plan działania na wypadek wyłączenia stacji/pompowni wodociągowych;
- Plan działania na wypadek wyłączenia kluczowych kolektorów sanitarnych oraz przejść pod rzekami;
- Regulamin Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- Harmonogram kontroli sprzętu i utrzymania stanu zapasów magazynowych.

(akta kontroli str. 476-481)

1.5. W UM Lublin w okresie objętym kontrolą nie prowadzono działań polegających na dokonywaniu oceny występujących i potencjalnych zagrożeń w zakresie wystąpienia nieuprawnionej ingerencji w stosunku do zakładów, obiektów i urządzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta, które zostały przewidziane m.in. w zarządzeniach Prezydenta nr: 42/4/2016 z 15 kwietnia 2016 r. oraz 4/11/2018 z 8 listopada 2018 r. w sprawie określenia składu Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego²², zatem należały do zdań MZZK. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W latach 2021-2024 (do 28 czerwca) nie odnotowano sytuacji zagrażających zakładom, obiektom i urządzeniom mającym istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta. Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że do MCZK nie wpłynęły żadne informacje od innych instytucji czy służb odnośnie zidentyfikowanych zagrożeń w tym zakresie. Natomiast Dyrektor WBMiZK wskazał, że dla sieci ciepłowniczej Miasta oraz dla grupowych podstacji ciepła i węzłów ciepłowniczych, potencjalne zdarzenie

²⁰ Zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin nr: 122/3/2012 z 30 marca 2012 r. w sprawie opracowania „Planu OC Miasta Lublin”; 51/10/2020 z 14 października 2020 r. w sprawie „Wieloletniego planu działania w zakresie OC miasta Lublin na lata 2021- 2025”; 42/4/2021 z 21 kwietnia 2021 r. w sprawie ustalenia wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie miasta Lublin, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie OC; 46/1/2021 z 26 stycznia 2021 r. w sprawie „Planu działania w zakresie OC Miasta Lublin na rok 2021” i 39/12/2021 z 17 grudnia 2021 r. w sprawie „Planu działania w zakresie OC miasta Lublin na rok 2022”. Powyższe akty normatywne utraciły moc prawną.

²¹ Do 28 czerwca 2024 r. korzystano z rozwiązań ujętych w Planie funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę miasta Lublina w warunkach specjalnych z 17 maja 2006 r., ze zm. oraz w Planie ochrony infrastruktury krytycznej MPWiK z 7 maja 2020 r.

²² Dalej: zarządzenia Prezydenta nr 42/4/2016 i 4/11/2018.

nieuprawnionej ingerencji mogłoby wywołać zakłócenia w obszarze dostaw ciepła oraz zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Oceniając natomiast zagrożenia z perspektywy całego Miasta wskazał na potencjalne zagrożenia w obszarze zakłóceń dostaw ciepła i wody, zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, brak możliwości odbioru ścieków oraz negatywne skutki środowiskowe.

Komendant Wojewódzkiej Policji poinformował, że na terenie garnizonu lubelskiego w latach 2021-2024 (do 28 czerwca) nie wystąpiły przypadki zainteresowania osób nieuprawnionych, w tym cudzoziemców, obiektami, instalacjami czy urządzeniami wchodzącymi w skład infrastruktury ważnej dla bezpieczeństwa publicznego. Również Komendant Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej nie pozyskał informacji w przedmiotowym zakresie. Dyrektor Delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Lublinie (dalej: ABW) poinformował natomiast, że odnotowywał przypadki zainteresowania przez osoby nieuprawnione obiektami, instalacjami, urządzeniami i usługami wchodzącymi w skład infrastruktury krytycznej oraz innymi podmiotami o znaczeniu strategicznym, w związku z czym informował właściwe organy i przekazywał rekomendacje w tym zakresie.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 13, 39-54, 167-169, 329-347, 469-475)

1.6. Z wyjaśnień Dyrektora WBMiZK wynika, że w UM nie posiadano wiedzy czy obszary, obiekty i urządzenia mające istotne znaczenie dla funkcjonowania miasta, w szczególności ciepłownię, ujęcia wody, wodociągi i oczyszczalnia ścieków, będące własnością Miasta i/lub zarządzane przez podmioty, którym powierzono zadania w tym zakresie, zostały ujęte w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia²³, prowadzonej przez Wojewodę Lubelskiego. Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że WBMiZK, ani żadna inna komórka lub jednostka organizacyjna Miasta nie posiada dostępu do wskazanej ewidencji, nie jest więc również w stanie określić sytuacji zagrażających zakładom, obiektom i urządzeniom mającym istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta.

W zakresie sprawdzenia stanu zabezpieczenia pod kątem bezpieczeństwa/ciągłości ich świadczenia w latach 2021-2024, Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że Prezydent, a w szczególności poszczególne wydziały merytorycznie odpowiedzialne za działania na rzecz zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, nie powierzały ani nie zlecały na zewnątrz sprawdzenia stanu zabezpieczenia we wskazanym zakresie. Działania w szczególności realizowane przez WOŚ, Wydział Energi i Klimatu, czy WKiNW, dotyczące monitorowania spółek miejskich, w tym: MPWiK, LPEC, odpowiedzialnych za zbiorowe zaopatrzenie w wodę oraz energię ciepłą, były realizowane w ramach bieżącego nadzoru nad tymi Spółkami, które informowały o występujących zagrożeniach np. w postaci utrudnień w dostępie do mediów wynikających z awarii, remontów, czy inwestycji.

Według Dyrektora WKiNW ww. Spółki, w których Miasto posiada 100% udziałów lub akcji, wykonują zadania w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców w obszarach im powierzonych uchwałami RM oraz aktami założycielskimi/statutami, jako jednostka własna, działając w imieniu i na rzecz Miasta. Realizacja zadania przez spółkę komunalną, nad którą Miasto sprawuje pełnią kontrolę, jest traktowane w poszczególnych dziedzinach prawa (m.in. administracyjnego, zamówienia publiczne) jako realizacja zadania bezpośrednio przez Miasto, a zatem nie może być uznawane jako zadanie realizowane przez podmiot trzeci, od Miasta niezależny wraz ze wszystkimi następstwami z tego wynikającymi.

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1995 (dalej: ustawa o ochronie osób i mienia).

Dyrektor WKiNW wyjaśnił również, że m.in. WOŚ nie prowadził kontroli działalności gospodarczej MPWiK na podstawie art. 18e ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Z uwagi na fakt, iż jest to spółka w 100% należąca do Miasta, jej działalność jest na bieżąco nadzorowana i monitorowana zarówno przez ww. wydział jak i WKiNW w ramach nadzoru właścicielskiego. Ścisła współpraca umożliwia stałe monitorowanie i nadzorowanie sposobu realizacji obowiązków przez przedsiębiorstwo komunalne.

UM nie prowadził w 2023 r. kontroli realizacji zadań obronnych w szczególności w zakresie ochrony ludności i majątku przed skutkami oddziaływań kryzysowych, przewidzianych w § 8 ust. 1 i 3 załącznika do zarządzenia Prezydenta nr 96/2/2023 z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie szczegółowych kierunków działania oraz sposobu kierowania realizacją zadań obronnych wykonywanych w 2023 roku w ramach ustawy o obronie Ojczyzny²⁴. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 39-158, 329-341, 353-365)

1.7. Odnosząc się do problemów formalnoprawnych w zakresie obejmowania ochroną obszarów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego (oraz tych, które nie wchodzą w skład systemów infrastruktury krytycznej, o której mowa w art. 5b ustawy o zarządzaniu kryzysowym) i wpływu jaki wywiera luka prawna w zakresie przepisów dotyczących OC dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa ich funkcjonowania dla Miasta, wynikająca z uchylecia w kwietniu 2022 r. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej²⁵, i w konsekwencji także regulacji dotyczących OC, Dyrektor WKiNW wyjaśnił m.in., że luka prawna w zakresie przepisów dotyczących OC niekorzystnie wpływa na tworzenie prawa miejscowego przez prezydentów miast, m.in. w zakresie zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych i prowadzenia prac planistycznych w przedmiotowym zakresie. Dodał, że w ocenie UM, luka ta ma znaczący wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego. Przejawia się to tym, że Prezydent utracił status Szefa Obrony Cywilnej Miasta Lublin, a tym samym możliwość ustalania zadań i kontroli ich realizacji oraz koordynacji i kierowania działalnością w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć OC w instytucjach, u przedsiębiorców, w społecznych organizacjach ratowniczych i w innych jednostkach organizacyjnych działających na obszarze miasta.

Dyrektor WKiNW wskazał, że brak możliwości ustalania zadań i ich koordynacji w zakresie: tworzenia i przygotowywania do działań jednostek organizacyjnych OC, organizowania i koordynowania szkoleń oraz ćwiczeń OC, organizowania szkolenia ludności w zakresie OC, to główne czynniki wpływające na obniżenie bezpieczeństwa funkcjonowania zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego. Utworzone, odpowiednio wyszkolone i przygotowane do działań jednostki organizacyjne OC, tj. formacje OC, mogłyby znacząco wzmocnić ochronę mienia i osób w razie różnorodnych zagrożeń czasu pokoju i w czasie wojny, a tym samym znacząco podnieść poziom bezpieczeństwa funkcjonowania zakładów i obiektów. Dotyczy to również formacji OC utworzonych w jednostkach organizacyjnych Miasta, takich jak: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca”, LPEC i MPWiK.

(akta kontroli str. 47-62)

²⁴ Dalej: zarządzenie Prezydenta nr 96/2/2023.

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm. Uchylona z dniem 23 kwietnia 2022 r.

W 2024 r. do UM skierowano do opiniowania projekt ustawy przygotowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji o ochronie ludności i OC. Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że projekt ustawy został skierowany do opiniowania za pośrednictwem Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 17 czerwca 2024 r. na posiedzeniu Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli, a następnie na posiedzeniu plenarnym Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Miasto reprezentowane było poprzez uczestnictwo w Unii Metropolii Polskich oraz Związku Miast Polskich, które są uprawnione do opiniowania projektów aktów prawnych w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, które reprezentują.

(akta kontroli str. 175-182)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uchwalone przez RM regulaminy WŚ, stanowiące załączniki do uchwał Prezydenta nr: 648/XX/2020 z 26 czerwca 2020 r. oraz 976/XXXI/2021 z 9 września 2021 r., nie spełniały wymogów art. 19 ust. 5 pkt 1 i 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, tj. nie zawierały:

- określenia parametrów dotyczących jakości przekazywanej wody i odbieranych ścieków;
- określenia działań w sytuacji, gdy dojdzie do nieplanowanego niedotrzymania ciągłości usług lub obniżenia ich jakości (w czasie do 12 godzin).

Zgodnie z zapisami RO, WOŚ realizował zadania z zakresu m.in. gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki wodnej, jednak projekty wskazanych regulaminów WŚ zostały przygotowane przez Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej UM Lublin (dalej: WZiGK) i przedłożone RM.

W § 2 ust. 1 i 2 regulaminów WŚ wskazano, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek: 1) zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociagowych do realizacji dostaw wody pod ciśnieniem nie mniejszym niż 0,1 MPa oraz dostawę wody w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić wodę należytej jakości przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ilości określonej w umowie, nie mniejszej niż 0,3 m³ na dobę; 2) zapewnić zdolność posiadanych urządzeń kanalizacyjnych gwarantującą odprowadzanie ścieków w ilości określonej w umowie, nie mniejszej niż 0,3 m³ na dobę.

W § 11 ust. 1 regulaminów WŚ wskazano, że o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody oraz przewidywanym obniżeniu jej jakości albo zakłóceniach w realizacji usług zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne informuje odbiorców usług w sposób zwyczajowo przyjęty, co najmniej na 2 dni przed planowanym terminem.

Zapisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu wskazywały natomiast, że zgodnie z art. 19 ust. 5 pkt 1 „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; (...) 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków.”

Parametry dotyczące ciśnienia oraz ilości zostały w regulaminach WŚ wskazane, nie określono natomiast parametrów dotyczących jakości w odniesieniu

do dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Brak było również wskazania działań w sytuacji, w których dojdzie do nieplanowanego niedotrzymania ciągłości usług lub obniżenia ich jakości - w czasie do 12 godzin. W regulaminach WŚ wskazano zatem okoliczności uprawniające przedsiębiorstwo do wprowadzenia ograniczenia lub zaprzestania świadczenia usług, brak było natomiast określenia tego, jak ma się zachować przedsiębiorstwo w sytuacji wskazanej w art. 19 ust. 5 pkt. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, tj. nieplanowanego niedotrzymania ciągłości usług i niezachowania odpowiednich parametrów dostarczanej wody oraz wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków w czasie pierwszych 12 godzin.

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Inwestycji i Rozwoju²⁶ nie odniósł się do przyczyn tego stanu rzeczy. Wskazał na odpowiedź udzieloną przez Dyrektora WZiGK. Przewodniczący RM wyjaśnił m.in., że projekty uchwał wpłynęły w ustawowym terminie i zostały skierowane o dalszych prac, tj. były m.in. opiniowane przez właściwe statutowo komisje i rozpatrywane na sesji RM. W trakcie prac nie były zgłaszane wątpliwości do strony formalnoprawnej zapisów. Zastępca Dyrektora WZiGK wyjaśnił m.in., że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Regulamin WŚ nie może zawierać powtórzeń z ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, a umieszcza się w nim minimalne wymogi dotyczące jakości świadczenia usług, co czyni zadość w § 2 Regulaminu WŚ. Z kolei parametry jakościowe wody zostały określone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego tj. w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁷, stąd brak było potrzeby odrębnego jej definiowania. W odniesieniu do postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do kanalizacji ścieków wskazał na § 13 Regulaminu WŚ, w którym mowa jest o udzielaniu odbiorcom usług informacji dotyczących występujących zakłóceń oraz sposobie udzielania tych informacji. Jednocześnie zaznaczył, że Regulaminy WŚ zostały zaopiniowane bez uwag przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Wojewodę Lubelskiego w zakresie uwag wnoszonych przez NIK.

Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że WZiGK oraz WOŚ w ramach współpracy oraz zadaniowych spotkań roboczych wspólnie przygotowują różne dokumenty dotyczące szeroko rozumianej gospodarki wodnej, wodno-ściekowej, odpadów itp. Dotyczy to również np. Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Lublin, czy też regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Lublin. W przypadku tego ostatniego regulaminu, który został opracowany we współpracy ww. wydziałów oraz MPWiK uzgodniono, że ostateczny projekt zostanie sporządzony i przedłożony przez WZiGK.

NIK zauważa, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należytą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Obowiązek w tym zakresie wskazany został również w art. 19 ust. 5 pkt 1 i 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w odniesieniu do zapisów, które miały zostać uregulowane w Regulaminach WŚ. Ustawodawca zaznaczył więc konieczność ujęcia tych danych właśnie w ramach Regulaminu WŚ, odnosząc się do parametrów ilości, ciśnienia i jakości.

²⁶ Udzielający odpowiedzi w zastępstwie Prezydenta (dalej: Zastępca Prezydenta).

²⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Odnosząc się do wyjaśnień zastępcy Dyrektora WZiGK, należy zauważyć, że „Pod pojęciem „minimalny poziom usług” należy rozumieć nie tylko ilość dostarczanej wody, jej ciśnienie, ciągłość dostaw, ale również jej jakość. Nie ma znaczenia, że wymagania dotyczące jakości wody regulowane są odrębnym rozporządzeniem wydawanym na podstawie art. 13 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, albo że umowa określa ilość i jakość oraz warunki świadczonych usług (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu). Nie zwalnia to Rady Gminy z uwzględnienia obowiązujących standardów przy określeniu obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zapewnienia minimalnego poziomu świadczonych usług. Nie można uznać za spełnienie tego wymogu odesłania w uchwale do aktów wykonawczych określających parametry ciśnienia i jakości wody.²⁸” Dodatkowo należy zauważyć, że „Pojęcie „minimalnego poziomu usług”, o którym mowa w treści art. 19 ust. 5 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, oznacza konkretne parametry tych usług, zatem ilość dostarczanej wody, jej ciśnienie, ciągłość dostaw, jak również jakość wody.²⁹”

Odnosząc się do wyjaśnień zastępcy Dyrektora WZiGK należy więc zauważyć, że w § 2 Regulaminu WŚ wskazano minimalne wymogi dotyczące świadczonych usług w zakresie ciśnienia i ilości dostarczanej wody, pominięto jedynie parametry jakości. W odniesieniu do wskazanego postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do kanalizacji ścieków, należy wskazać, że § 13 Regulaminu WŚ, który dotyczy udzielania odbiorcom usług informacji dotyczących występujących zakłóceń oraz sposobu udzielania tych informacji, odnosi się do rozdziału 9 Regulaminu WŚ „Standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków”. Nie wskazano natomiast sposobu postępowania, który winien zostać uregulowany w rozdziale 8 Regulaminu WŚ „Sposób postępowania w przypadku niedotrzymania całości usług oraz odpowiednich parametrów dostarczonej wody i wprowadzonych do sieci kanalizacyjnej ścieków”. Odnosząc się jednocześnie do przedstawionego argumentu dotyczącego braku uwag odnośnie regulaminów WŚ we wskazanym powyżej zakresie ze strony Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Wojewodę Lubelskiego, należy zauważyć, że okoliczności takie nie tworzą domniemania i nie są równoznaczne z wiążącym ustaleniem, że akt ten jest zgodny z prawem³⁰. Jednocześnie można wskazać, że jedną z przyczyn nieprawidłowości mogło być przygotowanie projektu uchwały przez komórkę do tego niepowołaną.

(akta kontroli str. 202-312, 345-347)

2. W UM w okresie objętym kontrolą nie dokonywano oceny i nie analizowano występujących oraz potencjalnych zagrożeń w zakresie nieuprawnionej ingerencji w stosunku do zakładów, obiektów i urządzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta, które zostały przewidziane m.in. w zarządzeniach Prezydenta nr: 42/4/2016 i 4/11/2018 w sprawie określenia składu Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, zatem należały do zdań MZZK.

Z ustaleń kontroli NIK wynika, że nie analizowano zagrożeń związanych z potencjalnymi zakłóceniami w dostawie energii elektrycznej, gazu, paliw, centralnego ogrzewania oraz systemu wodno-kanalizacyjnego, co było szczególnie

²⁸ Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 11.04.2024 r., II SA/Go 79/24, LEX nr 3710689.

²⁹ Wyrok WSA w Bydgoszczy z 18.12.2019 r., II SA/Bd 945/19, LEX nr 2777683.

³⁰ Wyrok WSA w Bydgoszczy z 18 lutego 2020 r., II SA/Bd 1070/19, LEX nr 2924622; P. Chmielnicki [w:] K. Bandarzewski, J. Czerw, D. Dąbek, P. Dobosz, P. Kryczko, M. Mączyński, I. Niżnik-Dobosz, S. Płażek, P. Chmielnicki, Ustawa o samorządzie gminnym, Warszawa 2022, art. 92.

istotne po wybuchu wojny na Ukrainie³¹ oraz w związku ze znacznym napływem uchodźców³².

Z wyjaśnień Dyrektora WBMiZK wynika, że w MPZK zawarto jedynie ogólne informacje o charakterze zagrożeń związanych z zakłóceniami w dostawie energii elektrycznej, gazu, paliw, centralnego ogrzewania oraz systemu wodno-kanalizacyjnego i ryzyka ich wystąpienia, a Wydziałowi nie są znane akty prawne zobowiązujące do opracowania analiz ryzyka wystąpienia nieuprawnionej ingerencji w stosunku do zakładów, obiektów i urzędzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta.

NIK zauważa, że powyższe wyjaśnienia nie uwzględniają faktu, że to na Mieście ciąży obowiązek bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania zbiorowych potrzeb ludności, w zakresie m.in. zaopatrzenia w wodę, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz art. 9 ust. 4 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³³.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 4, 5, 8, 13, 39-54, 159-166, 195-201, 329-341, 345-347, 469-475, 545-554)

3. UM nie prowadził w 2023 r. kontroli realizacji zadań obronnych w szczególności w zakresie ochrony ludności i majątku przed skutkami oddziaływań kryzysowych, przewidzianych w § 8 ust. 1 i 3 załącznika do zarządzenia Prezydenta nr 96/2/2023.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta nr 96/2/2023, określono szczegółowe kierunki w zakresie działalności organizacyjnej, nadzoru, kontroli oraz sprawozdawczości, które były następujące, m.in. w § 8 ust. 1 wskazano na opracowanie na podstawie niniejszego zarządzenia kalendarzowego planu działania w sprawie realizacji zadań obronnych w 2023 r. oraz planu kontroli wykonywania zadań obronnych (do 31 marca); w ust. 3 wskazano na koordynację działalności w zakresie planowania i prowadzenia kontroli problemowych i doraźnych wykonywania zadań obronnych. Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta nr 174/3/2024 z 22 marca 2024 r. w sprawie szczegółowej organizacji kierunków działania w zakresie realizacji zadań obronnych w 2024 r., w ust. 2 d) wskazano na sporządzenie i przesłanie Wojewodzie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli realizacji zadań obronnych prowadzonych w 2023 roku.

Jak wyjaśnił m.in. na pytanie skierowane do Prezydenta Miasta Lublin Dyrektor WKiNW, prowadzenie w 2023 r. kontroli w zakresie realizacji zadań obronnych było niecelowe w związku z czynnikami wynikającymi zarówno z sytuacji prawnej jak i działań organów nadrzędnych. Wskazał, że na szkoleniu prowadzonym przez przedstawiciela Departamentu Strategii i Planowania Obronnego Ministerstwa Obrony Narodowej w 2022 r. poinformowano, że w pierwszej połowie 2023 r. zostanie przesłana nowa Tabela Realizacji Zadań Operacyjnych oraz zostaną wydane nowe przepisy w zakresie stanów gotowości obronnej. W związku z tym, zdecydowano o odłożeniu procesu kontroli do czasu opracowania nowej tabeli oraz nowych Kart Realizacji Zadań Obronnych. Dodatkowo niekorzystną sytuację pogłębiał fakt, że część z zadań obronnych przewidzianych do realizacji przez nadzorowane podmioty wynikała z przepisów o OC, które zostały uchylone w dniu 23 kwietnia 2022 r. z chwilą wejścia w życie ustawy o obronie Ojczyzny i do dziś nie wdrożono żadnego aktu prawnego w tym zakresie. Dodał, że w dniu

³¹<https://cyberdefence24.pl/cyberbezpieczenstwo/kolejne-ataki-na-infrastrukture-krytyczna-w-polsce;>
<https://www.dziennikwschodni.pl/lublin/rosyjska-siatka-szpiegowska-w-polsce-jest-kolejny-zatrzymanie,n,1000328368.html>.

³² <https://strategia.lubelskie.pl/rot/opracowania/raport.wsparcie.ua.pdf>

³³ Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.

8 listopada 2023 r. Lubelski Urząd Wojewódzki (dalej: LUW) wyraził zgodę na przeniesienie realizacji ćwiczeń planowanych przez UM na IV kwartał 2024 r. i w związku z tym uznano za niecelową realizację kontroli w tym zakresie.

NIK zauważa, że ustalenia poczynione z LUW nie znalazły odzwierciedlenia w aktualizacji regulacji wewnętrznych, a zatem brak było podstaw do ich niewykonania.

(akta kontroli str. 47-158, 329-347, 353-365)

OCENA CZĄSTKOWA

UM Lublin był przygotowany organizacyjnie do podejmowania działań w sytuacji kryzysu wywołanego nieuprawnioną ingerencją w infrastrukturę krytyczną służącą zbiorowemu zaopatrzeniu mieszkańców w wodę, energię ciepłą i oczyszczanie ścieków, jako że zadania w tym zakresie zostały przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym, pomimo braku ich wskazania w części zakresów obowiązków pracowników. Uchwalone przez RM regulaminy WŚ nie spełniały jednak wymogów art. 19 ust. 5 pkt 1 i 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Nie dokonywano również ocen i analiz występujących i potencjalnych zagrożeń w zakresie wystąpienia nieuprawnionej ingerencji w stosunku do zakładów, obiektów i urządzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta, co było niezgodne z zarządzeniami Prezydenta Miasta nr: 42/4/2016 oraz 4/11/2018. Nie prowadzono także kontroli realizacji zadań obronnych w zakresie ochrony ludności i majątku przed skutkami oddziaływań kryzysowych, przewidzianych w § 8 ust. 1 i 3 załącznika do zarządzenia Prezydenta nr 96/2/2023.

OBSZAR

2. Przygotowanie na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem zakładów, obiektów lub urządzeń istotnych dla funkcjonowania aglomeracji miejskiej.

Opis stanu faktycznego

2.1. W UM sporządzono dokument, przyjęty następnie uchwałą nr 496/XII/2019 RM z 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Lublin na lata 2019-2033*. Nie dokonano jednak jego aktualizacji, co było niezgodne z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy Prawo energetyczne. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 2, 329-347)

Zadania dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na obszarze Miasta oraz gmin ościennych, tj.: Głusk, Konopnica i Jastków zostały powierzone MPWiK decyzjami: Zarządu Miasta Lublin³⁴, a następnie Prezydenta Miasta Lublin³⁵. W latach 2021-2024 (do 28 czerwca) MPWiK zarządzało odpowiednio: jednym zakładem, trzema rodzajami obiektów oraz czterema rodzajami urządzeń, ważnych dla bezpieczeństwa publicznego. Ponadto Spółka posiadała w swym zarządzie: budynek będący siedzibą Zarządu Spółki, bazę zaplecza technicznego, centralne laboratorium, wieżę ciśnień oraz punkt zlewny nieczystości ciekłych. Według stanu na 31 marca 2024 r. MPWiK do realizacji powierzonych zadań miało do dyspozycji: siedem stacji wodociągowych, trzy pompownie strefowe wody, jedną oczyszczalnię ścieków, 66 studni³⁶,

³⁴ Decyzja GK.4.2.2.7033/II/2002 z 15 lipca 2002 r. Po wejściu w życie ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. z 2002 r. Nr 113 poz. 984) Zarząd Miasta został zastąpiony przez wybieranego w wyborach bezpośrednich Prezydenta Miasta.

³⁵ Decyzja OŚ-OW-I.6324.7.2021 z 15 stycznia 2021 r.

³⁶ W tym siedem studni awaryjnych.

30 przepompowni ścieków, 1159,6 km sieci wodociągowej, 985,0 km sieci kanalizacyjnej.

Sieć kanalizacyjna Miasta ma charakter rozdzielczy. Ścieki (bytowe, gospodarcze, przemysłowe) odprowadzane są poprzez układ kanałów i kolektorów. Jest to w większości system grawitacyjny. Na kilku obszarach funkcjonuje kanalizacja tłoczna zasilana poprzez lokalne przepompownie ścieków. Wody opadowe odprowadzane są systemem kanalizacji deszczowej do rzek. W celu zapewnienia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych, MPWiK dysponuje m.in. dwoma cysternami samochodowymi o łącznej pojemności 6000 dm³ oraz 50 nakładkami hydrantowymi, które mogą być zasilane z pompowni podstawowych oraz ze studni awaryjnych, co daje możliwość rozprowadzenia wody w łącznej ilości 115 000 dm³/godzinę. Posiada również 2000 worków plastikowych (o pojemności 5 litrów każdy). W ramach zapewnienia zaopatrzenia Miasta w wodę w warunkach specjalnych, MPWiK opracowało Plan funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę m. Lublina w warunkach specjalnych obowiązujący do 26 marca 2024 r. i Plan zaopatrzenia w wodę pitną mieszkańców miasta Lublin oraz odprowadzania ścieków w sytuacjach kryzysowych MPWiK obowiązujący od 27 marca 2024 r. Miało również ustalone zasady współdziałania z dostawcami energii elektrycznej w przypadku wystąpienia zakłóceń dostaw energii leżących po stronie dostawcy.

(akta kontroli str. 482-540)

2.2. UM nie posiadał wiedzy na temat szacunkowych potrzeb Miasta w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę w sytuacji zakłócenia normalnych dostaw, np. wskutek nieuprawnionej ingerencji w infrastrukturę. W MPZK zawarte zostały ogólne informacje m.in. dotyczące warunków, koncepcji działania i ryzyk oraz podmiotów realizujących te zadania. Natomiast w założeniach do planu zaopatrzenia znajdowały się informacje dotyczące potrzeb w tym zakresie sprzed 4,5 roku. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W MPZK zawarta została *Procedura informowania ludności*, określająca zasady przekazywania informacji dla ludności w sytuacjach kryzysowych. Jako formy informowania społeczeństwa wskazano m.in.: organizację konferencji lub briefingu prasowych, przekazywanie informacji do mediów oraz umieszczanie ich na stronie internetowej UM, czy też w mediach społecznościowych. Określono również osoby odpowiedzialne/koordynujące realizację wskazanych działań. Jak wyjaśnił Dyrektor WKiNW, przekazywanie przez rzeczników prasowych informacji potwierdzonych i wiarygodnych należy traktować jako przeciwdziałanie dezinformacji w przestrzeni publicznej.

W UM w okresie objętym kontrolą przeprowadzono szkolenia z zakresu zarządzania kryzysowego, zgodnie z art. 19 ust. 2 i 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 2, 175-201, 329-341)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawnym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W UM nie dokonano aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia Miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 Prawa energetycznego. Przedmiotowy Plan został przyjęty uchwałą Rady Miasta nr 496/XII/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. i od tego czasu nie był aktualizowany

Zgodnie z art. 19 ust. 1 Prawa energetycznego, prezydent miasta opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa

gazowe, zwany dalej "projektem założeń". Zgodnie natomiast z art. 19 ust. 2 powyższej ustawy projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Dyrektor WKiNW wyjaśnił m.in., że termin aktualizacji planu zaopatrzenia przypadł na trwający w 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 oraz niestabilną sytuację geopolityczną i gospodarczą wynikającą z wojny na Ukrainie, znacząco wpływającą na sektor energetyczny. Ograniczenia wynikające z wprowadzonego stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem w sposób znaczący ograniczały możliwość przeprowadzenia bezpośrednich konsultacji społecznych w zakresie aktualizacji dokumentu. Wyjaśnił, że Miasto podejmowało działania w zakresie monitoringu dotychczasowych zapisów i analizowało aktualność przywołanych w Planie zaopatrzenia, dokumentów strategicznych dotyczących polityki energetycznej. Prowadzono także monitoring zużycia energii na terenie miasta. Sprawdzano również bezpieczeństwo zaopatrzenia odbiorców w ciepło systemowe poprzez monitoring płynności dostaw paliwa zmagazynowanego w elektrociepłowniach zlokalizowanych w Lublinie w ramach sezonu zimowego 2021/2022. Uwzględniając powyższe okoliczności oraz odwołanie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 lipca 2023 r. stanu zagrożenia epidemicznego, przystąpiono do aktualizacji Planu zaopatrzenia poczynawszy od obwieszczenia 27 lipca 2023 r. o przystąpieniu do jego opracowania. Dyrektor WKiNW dodał, że od tego czasu prowadzone są prace nad opracowaniem aktualizacji, a jej projekt w najbliższym czasie zostanie skierowany do kolejnego etapu.

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że przyczynami opóźnienia w aktualizacji dokumentu były m.in. pandemia Covid-19 oraz fluktuacje cen energii wynikające z trwającego konfliktu wojennego na Ukrainie. Poinformował, że aktualizacja Planu nastąpi w najbliższych miesiącach.

NIK zauważyła, że już od 28 marca 2022 r. zmieniły się obostrzenia związane z Covid-19, tj. przestała obowiązywać kwarantanna oraz izolacja związana z zachorowaniem na koronawirusa. Brak jest więc uzasadnienia niepodjęcia działań co najmniej po tym terminie. Na dzień udzielenia wyjaśnień, tj. 28 czerwca 2024 r. nastąpiło już 18 miesięcy opóźnienia w realizacji wskazanego obowiązku, a aktualizacja dokumentu znajduje się na bardzo wstępnym etapie. Wpływ na ten stan mogło mieć również nieprzypisanie w zakresach obowiązków pracownikom UM zadań związanych z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia m.in. w energię ciepłą.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 2, 175-194, 329-341, 345-347)

2. W UM nie dokonywano szacowania potrzeb w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem zaopatrzenia ludności w wodę w sytuacji zakłócenia normalnych dostaw z powodu nieuprawnionej ingerencji w infrastrukturę, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W MPZK zawarte zostały ogólne informacje m.in. dotyczące warunków, koncepcji działania i ryzyk oraz podmiotów realizujących te zadania. Natomiast w założeniach do planu znajdowały się informacje dotyczące potrzeb w tym zakresie sprzed 4,5 roku.

NIK zauważyła, że na podstawie z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym do zadań prezydenta miasta należy m.in. kierowanie monitorowaniem i planowaniem w zakresie wystąpienia zdarzeń o charakterze kryzysowym. W celu stworzenia warunków do szybkiego i właściwego reagowania oraz ograniczenia skutków takich zdarzeń niezbędna jest wiedza dotycząca potrzeb mieszkańców, w szczególności w sytuacji nagłego zakłócenia dostaw zasobów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania.

Dyrektor WKiNW wyjaśnił, że w MPZK ujęta została procedura KZ-19 Zakłócenia w systemie wodno-kanalizacyjnym, a zadanie było realizowane przez MPWiK. Cała procedura została również uzgodniona z MPWiK i uwzględniała sytuację zakłócenia normalnych dostaw. Nad MPWiK sprawowany był nadzór właścicielski przez WKiNW. MPWiK działało zgodnie z kierunkami wytyczonymi przez właściciela. Powyższe wyjaśnienia Dyrektora WKiNW potwierdził również Zastępca Prezydenta.

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień należy wskazać, że MPWiK miał działać zgodnie z kierunkami wytyczonymi przez właściciela, jednak Miasto nie dysponowało aktualną wiedzą na temat potrzeb mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w wodę i nie wskazało kierunków działań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 33-38 – plik: 8, 39-45, 329-341, 345-347)

OCENA CZĄSTKOWA

W MPZK określono, m.in. Procedurę informowania ludności, określającą zasady przekazywania informacji dla ludności w sytuacjach kryzysowych. W UM nie dokonano jednak wymaganej aktualizacji projektu założeń do Planu zaopatrzenia, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 Prawa energetycznego oraz nie dokonano oszacowania potrzeb w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem zaopatrzenia ludności w wodę w sytuacji zakłócenia normalnych dostaw z powodu nieuprawnionej ingerencji w infrastrukturę, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

OBSZAR

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- Wnioski
1. Uwzględnienie w regulaminie WŚ, wymogów w zakresie określenia parametrów dotyczących jakości przekazywanej wody i odbieranych ścieków oraz działań w sytuacji niedotrzymania ciągłości usług lub obniżenia ich jakości w czasie do 12 godzin, bez wcześniejszego informowania odbiorców usług o nagłych przerwach w dostawach wody.
 2. Dokonywanie ocen i analiz występujących i potencjalnych zagrożeń w zakresie nieuprawnionej ingerencji w stosunku do zakładów, obiektów i urządzeń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania Miasta, zgodnie z zarządzeniami nr: 42/4/2016 Prezydenta z 15 kwietnia 2016 r. oraz 4/11/2018 z 8 listopada 2018 r. w sprawie określenia składu Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
 3. Przeprowadzanie kontroli realizacji zadań obronnych w szczególności w zakresie ochrony ludności i majątku przed skutkami oddziaływań kryzysowych, przewidzianych w § 8 ust. 1 i 3 załącznika do zarządzenia Prezydenta nr 96/2/2023.
 4. Dokonywanie aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia Miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w terminach określonych w art. 19 ust. 2 Prawa energetycznego.
 5. Szacowanie potrzeb Miasta w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem zaopatrzenia ludności w wodę w sytuacji zakłócenia normalnych dostaw z powodu nieuprawnionej ingerencji w infrastrukturę, zgodnie z postanowieniami art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 12 lipca 2024 r.

Kontrolerzy:
Katarzyna Zglińska
Główny specjalista kontroli
państwowej
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/

Agnieszka Kulik
Starszy inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Zmian w wystąpieniu dokonał:

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/